

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/90/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1518203699
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kučerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1518203699.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a sudkýň Mgr. Jany Janics Bajánkovej a JUDr. Anny Kašajovej v právnej veci žalobcov: X/ Y.. U. C., C.. XX.X.XXXX, S.: W. XX, S., X/ K. I., C.. XX.XX.XXXX, S.: N. X, M., X/ B. B., C.. XX.X.XXXX, S.: P. XX, S. X. X/ U. I., C.. XX.X.XXXX, S.: L. X, S., všetci zastúpení Michal Mrva - advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom: Trenčianska 38, Bratislava, proti žalovanému: Urbárska spoločnosť „pozem. spol.“ Bratislava - Jarovce, so sídlom: Pílová 7, Bratislava, zastúpeného Legium s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom: Bukureštská 3, Bratislava, o určenie vlastníckeho práva, na odvolanie žalobcov v 1. až 4. rade proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V. z 11. januára 2022, sp. zn. 56C/23/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti p o t v r d z u j e .

Žalovanému sa priznáva voči žalobcom 1/ až 4/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie do 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcov na prerušenie konania (I. výrok); zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia voči žalovanému domáhali určenia, že sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie W., obec Bratislava, okres Bratislava A., ako parcely registra „C“ parcelné čísla: XXX/X - ostatné plochy o výmere 1799 m², XXX/XX - ostatné plochy o výmere 1178 m², XXX/XX - ostatné plochy o výmere 407 m², XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 18 m², XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 19 m², XXX/XX - ostatné plochy o výmere 370 m², XXX/X - ostatné plochy o výmere 4653 m², XXX/X - ostatné plochy o výmere 3640 m², XXX/X - ostatné plochy o výmere 219 m², XXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 417 m², XXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 457 m², XXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 71 m², XXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 898 m², XXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 805 m², XXX/X - ostatné plochy o výmere 195 m², XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 926 m², XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 17 m², XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 46 m², XXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 15 m², XXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 69 m², XXX - ostatné plochy výmere 4986 m², XXX/X - trvalé trávne porasty o výmere 89433 m², XXX/X - ostatné plochy výmere 2126 m², XXX/X - trvalé trávne porasty o výmere 3216 m², XXX/XX - ostatné plochy o výmere 172 m², XXX/XX - ostatné plochy o výmere 2238 m², XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 1184 m², XXX/XX - ostatné plochy o výmere 30 m², XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 3295 m², XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 79 m², XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 15 m², XXX/XX - ostatné plochy o výmere 22 m², XXX/XX - ostatné plochy o výmere 74 m², XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 9 m², XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 2432 m², XXX/XX - trvalé

trávne porasty o výmere 2831 m², XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 31 m², XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 1707 m², XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 160 m², XXX/X - trvalé trávne porasty o výmere 60605 m², XXX/X - ostatné plochy o výmere 27647 m², XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1554 m², XXX/X - orná pôda o výmere 30412 m², XXX/XX - orná pôda o výmere 67205 m², XXX/XX - orná pôda o výmere 7876 m², XXX/XX - orná pôda o výmere 13887 m², XXX/XX - orná pôda o výmere 1223 m², XXX/XX - orná pôda o výmere 3544 m², XXX/XX - orná pôda o výmere 380 m², XXX/XX - orná pôda o výmere 1 m², XXX/XX - orná pôda o výmere 618 m², XXX - záhrady o výmere 3118 m², XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 5442 m² a ako parcely registra „E“ parcelné čísla: XXXX - orná pôda o výmere 23019 m², XXXX - orná pôda o výmere 8164 m² (ďalej len ako „nehnutelnosti“), tak, že žalobca 1/ je podielovým spoluvlastníkom týchto nehnuteľností v podiele XXXX/XXXXXXXX k celku; žalobca 2/ je podielovým spoluvlastníkom týchto nehnuteľností v podiele XXXXX/XXXXXXXX k celku; žalobkyňa 3/ je podielovým spoluvlastníkom týchto nehnuteľností v podiele XXXXX/XXXXXXXX k celku; žalobca 4/ je podielovým spoluvlastníkom týchto nehnuteľností v podiele XXXXX/XXXXXXXX k celku (II. výrok) a žalovanému priznal voči žalobcom 1/ až 4/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (III. výrok).

2. Zamietnutie návrhu na prerušenie konania súd prvej inštancie vecne odôvodnil s poukazom na § 162 ods. 1 písm. a), § ods. 2 a § 164 C.s.p. Uviedol, že dôvodom na prerušenie konania nie je skutočnosť týkajúca sa pochybnosti žalobcov o tom, či okruh strán sporu z hľadiska hmotného práva správne vymedzili. Zdôraznil, že súd je oprávnený a súčasne povinný konať vo vzťahu k stranám sporu označených žalujúcou stranou, okolnosť že podľa výsledkov iného konania by žalobcovia prípadne mohli podať návrh na pristúpenie subjektov na strane žalovaných, čo by v podstate znamenalo uplatnenie iného práva, nerobí toto konanie závislé od výsledkov konania vedeného na súde pod sp. zn. 56C 15/2020. Dodal, že nebol ani daný dôvod na fakultatívne prerušenie konania. Zároveň uviedol, že návrh na prerušenie konania podali žalobcovia na základe predbežného právneho posúdenia veci na súdnom pojednávaní konanom dňa 10.04.2019, od ktorého sa napokon odklonil, nakoľko nemal za to, že pre úspech v danom spore sa v ňom vyžaduje účasť všetkých členov žalovaného, preto ho nepovažoval za dôvodný.

3. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie skutkovo zistil, že Okresný úrad Bratislava V, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva ako orgán príslušný podľa § 5 a § 13 zák. č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy v zmysle § 46 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní a § 9 ods. 2 zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov, rozhodnutím č. XXXX/XX-D. z 12.12.1997 schválil dohodu o vydaní nehnuteľnosti zo dňa 6.9.1993 v rozsahu geometrického plánu č. XXXXXXXX-XX/XX vypracovaného firmou GEOSLUŽBA overeného Okresným úradom Bratislava A., odbor katastrálny dňa 27.6.1997 pod č. XXXX/XX, ktorú uzavreli oprávnené osoby - Urbárska spoločnosť S. - W., zastúpená spoločným zástupcom M. N. - predsedom združenia urbárikov a povinná osoba Poľnohospodárske družstvo „Q.“ Bratislava - U., I. XXX, XXX XX S. - U., v zastúpení Y. H. C. - predseda PD. Podľa uzavretej dohody v rozsahu citovaného geometrického plánu sa oprávneným osobám vydali nehnuteľnosti v katastrálnom území W. zapísané v Pozemnoknižnej vložke č. X. ako KN parcely č. XXX/ X o výmere 5478 m², XXX o výmere 4 986 m², XXX o výmere 91559 m², XXX/X o výmere 1322 m², XXX/X o výmere 5648 m², XXX/X o výmere 7805 m², XXX/X o výmere 9733 m², XXX o výmere 88248 m², XXX/X o výmere 1554 m², XXX/X o výmere 22341 m², XXX/X o výmere 8071 m², XXX/XX o výmere 132 m², XXX/XX o výmere 86107 m², XXX/XX o výmere 8495 m², XXX/X o výmere 4378 m², XXX/X o výmere 437 m², XXX/X o výmere 264 m², XXX/X o výmere 7378 m², XXX/X o výmere 826 m², XXX/ XX o výmere 2844 m², XXX/XX o výmere 1291 m², XXX/X o výmere 6243 m², XXX o výmere 6 660 m², XXX o výmere 37104 m², XXX/X o výmere 1232 m², XXX/X o výmere 2850 m², XXX/X o výmere 42151 m², XXX/X o výmere 10684 m², XXX/X o výmere 1012 m², XXX o výmere 3118 m².

4. Ďalej súd prvej inštancie z rozhodnutia Okresného úradu Bratislava V, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva č. XXXX/XX-X-L. zo dňa 10.8.1998, právoplatného dňa 28.9.1998, vo veci oprávnených osôb: Urbárska spoločnosť „pozem. spol.“ Bratislava - W., M. X, zastúpená spoločným zástupcom M. N. - predsedom združenia urbárikov a povinnej osoby Poľnohospodárske družstvo „Q.“ Bratislava - U., v zastúpení Y. H. C. - predseda PD zistil, že Urbárska spoločnosť pozemkové spoločenstvo Bratislava - W., M. X splnila zákonné podmienky uvedené v § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 229/1991 Zb. a oprávneným osobám priznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v katastrálnom území W. zapísané v M. vložke č. 1 ako KN parc. č. XXX/X o výmere 264847 m², parc. č. XXX o výmere 296 m², parc. č. XXX o výmere 780 m², par. č. XXX o výmere 335 m², parc. č. XXX o výmere 88 m², parc. č. XXX o výmere 25 m², parc. č. XXX o výmere 313 m², parc. č. XXX o výmere 854 m², parc. č. XXX/X o výmere 13948 m², parc. č. XXX o výmere 140 m², parc. č.

XXX/X o výmere 1160 m², parc. č. XXX o výmere 786 m², XXX/X o výmere 3506 m², parc. č. XXX o výmere 120 m², parc. č. XXX o výmere 842 m², parc.č. XXX o výmere 840 m². Rozhodnutím Okresného úradu Bratislava A., odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva č. XXXX/XX-X-L. zo dňa 15.10.1998, právoplatným dňa 23.11.1998, mal súd prvej inštancie za preukázané, že vo veci oprávnených osôb: Urbárska spoločnosť „pozem. spol.“ Bratislava - W., M. X, zastúpená spoločným zástupcom M. N. - predsedom združenia urbárikov a povinnej osoby Hlavné mesto SR Bratislava, Urbárska spoločnosť pozemkové spoločenstvo Bratislava - W., M. X splnila podmienky zákona uvedené v § 6 ods. 1 písm. d) zákona a oprávneným osobám priznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v k.ú. území W. zapísané v PK vložke č. X. ako KN parcely č. XXX/X o výmere 10255 m², XXX/X o výmere 2719 m², 990/2 o výmere 5442 m², XXX/XX o výmere 507 m², XXX/X o výmere 2368 m², XXX/XX o výmere 555 m². Z rozhodnutia Okresného úradu Bratislava V, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva č. XXXX/XX-X/Hr/XXX/XX zo dňa 26.4.1999, právoplatného dňa 7.6.1999 ďalej zistil, že vo veci oprávnených osôb: Urbárska spoločnosť „pozem. spol.“ Bratislava - W., M. X, zastúpená spoločným zástupcom M. N. - predsedom združenia urbárikov a povinnej osoby Hlavné mesto SR, splnila Urbárska spoločnosť pozemkové spoločenstvo Bratislava - W., M. X podmienky zákona uvedené v § 6 ods. 1 písm. d) a oprávneným osobám priznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v katastrálnom území W. zapísané v M. vložke č. X ako KN parc. č. XXX/XX o výmere 578 m², parc. č. XXX/XX o výmere 2470 m², parc. č. XXX/XX o výmere 1197 m². Súd prvej inštancie ďalej zistil, že rozhodnutím Okresného úradu Bratislava V, odbor katastrálny č. XX/XX/R zo dňa 19.6.2001, právoplatným dňa 20.6.2001 v zmysle § 46 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní a § 9 ods. 4 zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov opravil podľa § 59 ods. 1 písm. a) a ods. 5 zákona o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) chybné údaje v katastrálnom operáte, katastrálne územie W.. LV č. XXX V časti B - vlastník tak, že zrušil zápis vlastníkov pod č. 1 - 73 (príloha LV č. XXX) a zapísal ako vlastníka Urbárska spoločnosť „pozem. spol.“ M. X S. - W., IČO: 30 844 037 v celosti.

5. Súd prvej inštancie ďalej z výpisu z LV č. XXX pre katastrálne územie Jarovce zo dňa 13.2.1998 zistil, že v časti B je ako vlastník nehnuteľností uvedený žalovaný; časť C je bez zápisu. Z výpisu z LV č. XXX zo dňa 11.1.1999 ďalej zistil, že v časti B je ako vlastník nehnuteľností zapísaný žalovaný; časť C je bez zápisu. Z výpisu z LV č. XXX, katastrálne územie W. zo dňa 19.6.2001 ďalej zistil, že v časti B sú ako vlastníci nehnuteľností uvedení členovia pozemkového spoločenstva. Z výpisu z LV č. XXX zo dňa 14.6.2018 mal preukázané, že v časti „B“ je ako vlastník nehnuteľností v podiele 1/1 uvedený žalovaný a v časti „C“ LV sú uvedení členovia pozemkového spoločenstva, medzi nimi aj žalobcovia 1/ až 4/, a to na základe darovacej zmluvy A.-XXXXX/XX zo dňa 27.9.2012 (žalobca 1/), darovacej zmluvy A.-XXXXX/XX zo dňa 23.10.2013 (žalobca 2/), darovacej zmluvy A.-XXXXX/XX zo dňa 23.10.2013 (žalobkyňa 3/) a osvedčenia o dedičstve 1D/706/2011, Dnot 77/2011 zo dňa 1.2.2012, H.-XXXX/XX (žalobca 4/).

6. Z rozhodnutia Okresného úradu Bratislava V, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva č. XXXX/XX-X-L. zo dňa 22.7.1998, právoplatného dňa 21.10.1998 mal súd prvej inštancie preukázaný zápis žalovaného do registra pozemkových spoločenstiev vedených na Okresnom úrade Bratislava V.

7. Ďalej súd prvej inštancie z pripojeného spisu bývalého Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 50C/249/2012 zistil, že žalobcovia: 1/ K. I., 2/ A. M., 3/ X. C.Á., 4/ B. S. a 5/ R. O. sa po pripustení zmeny petitu v konaní žalobou podanou na súd dňa 12.12.2012 domáhali voči žalovanému určenia, že sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX pre katastrálne územie W.. Okresný súd Bratislava V vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 50C/249/2012-454 zo dňa 2.12.2014, ktorým žalobu zamietol. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 7.12.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Co 163/2015-508 zo dňa 14. 10. 2015.

8. Za tohto skutkového stavu, právne odkazujúc na ust. § 4 ods. 1, ods. 2, § 6 ods. 1 písm. d), § 9 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona č. 229/1991 Zb., § 37 ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb., § 130 ods. 1, § 134 ods. 1 Obč. Zák. dospel súd prvej inštancie k záveru o nedôvodnosti žaloby. Skonštatoval, že v konaní nebolo sporné, že nehnuteľnosti pôvodne zapísané v pozemkovoknižnej vložke č. 1 pre kat. úz. W. boli na základe uhorského zákonného článku F. o nedielnych spoločných pasienkoch vlastníctvom Jaroveckého združenia pre pasienie. Na základe zákona č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov, účinného od 6.5.1949, prešli spoločné nehnuteľnosti bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov upravených v § 2 písm. a) čl. X/1913 uhorského zákonného článku, do vlastníctva jednotných roľníckych družstiev. Nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu alebo inej právnickej osoby v dôsledku odňatia bez náhrady postupom podľa zákona SNR č. 81/1949 Zb. SNR boli predmetom vydania v reštitučnom konaní podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a

inému poľnohospodárskemu majetku. Súd prvej inštancie uviedol, že k vydaniu nehnuteľností v tzv. reštitučnom konaní podľa zákona č. 229/1991 Zb. nedochádzalo ex lege, ale v súlade s § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 229/1991 Zb. si musela oprávnená osoba uplatniť nárok na vydanie nehnuteľností na okresnom úrade a zároveň vyzvať povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti, ktorá na základe toho uzavrela s oprávnenou osobou do 60 dní od podania výzvy dohodu o vydaní nehnuteľnosti, ktorá podliehala schváleniu okresným úradom formou rozhodnutia vydaného v správnom konaní. Až rozhodnutie okresného úradu vydané podľa § 9 ods. 2 (prípadne podľa § 9 ods. 3) zákona č. 229/1991 Zb. predstavovalo nadobúdaci titul (titulus), ktorým sa obnovovalo vlastníctvo oprávnených osôb, pričom táto verejná listina bola predmetom zápisu do katastra nehnuteľností (modus). Povinnosťou orgánu katastra nehnuteľností bolo zapísať do časti B príslušného listu vlastníctva ako vlastníka nehnuteľností ten subjekt, ktorý bol označený vo výrokovvej časti rozhodnutia Okresného úradu podľa § 9 ods. 2 (ods. 3) zákona č. 229/1991 Zb. Ďalej uviedol, že v prípade nehnuteľností, pre ktoré bol postup podľa zákona č. 229/1991 Zb. modifikovaný ustanovením § 37 ods. 1 a 2 zákona č. 330/1991 Zb., z ktorého vyplýva, že na vydanie nehnuteľností podľa zákona č. 229/1991 Zb. boli oprávnené aj osoby (resp. ich právni nástupcovia), ktorým patrili užívacie podiely alebo iné práva na spoločných nehnuteľnostiach, na ktoré sa vzťahovali predpisy o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov. Skonštatoval, že k vydaniu nehnuteľností v tzv. reštitučnom konaní podľa zákona č. 229/1991 Zb. malo dôjsť postupom podľa § 9 ods. 1 a 2, prípadne § 9 ods. 3 zákona č. 229/1991 Zb., pričom za vlastníkov mal konať nimi určený spoločný zástupca. Uzavrel, že z ustanovenia § 37 ods. 1 a 2 zákona č. 330/1991 Zb. nevyplýva, že by sa osoby, ktorým patrili užívacie podiely alebo iné práva na spoločných nehnuteľnostiach, stali vlastníkmi samotných spoločných nehnuteľností ex lege, ale naopak, ich vydanie bolo aj v tomto prípade podmienené rozhodnutím okresného úradu podľa § 9 ods. 2, resp. ods. 3 zákona č. 229/1991 Zb.

9. Vo vzťahu k námietke žalobcov, že žalovaný sa nemohol stať vlastníkom predmetných nehnuteľností na základe rozhodnutia Okresného úradu podľa § 9 ods. 2 (ods. 3) zákona č. 229/1991 Zb., nakoľko oprávnenou osobou (na vydanie nehnuteľností) v zmysle § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 229/1991 Zb. mohla byť len fyzická osoba súd prvej inštancie skonštatoval, že táto smeruje voči právoplatnému rozhodnutiu orgánu verejnej správy. Za predpokladu, ak by aj posudzoval otázku, ktorá bola predmetom príslušných reštitučných konaní vedených vo veciach nehnuteľností, ktoré boli vydané žalovanému inak, ako príslušné správne orgány, nezakladalo by to titul na určenie vlastníckeho práva žalobcov. V zmysle uvedeného by tak podľa súdu prvej inštancie mali zostať vlastníkmi predmetných nehnuteľností ich predchádzajúci vlastníci, ktorí boli zapísaní na príslušných listoch vlastníctva predtým, než došlo k zápisu vlastníctva žalovaného na základe rozhodnutí Okresného úradu Bratislava A., odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva č. XXXX/XX-X-L. zo dňa 10.8.1998, č. XXXX/XX-X-L./ zo dňa 15.10.1998 a č. XXXX/XX-X/Hr/XXX/XX zo dňa 26.4.1999 a teda týmito subjektami nesporne neboli žalobcovia, ale M. Q. Q. a Hlavné mesto SR Bratislava. Súd prvej inštancie tak prejudiciálne neskúmal, či žalobcovia boli oprávnené osoby podľa § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 229/1991 Zb., ani to, či im patril nárok na vydanie nehnuteľností podľa § 6 zákona č. 229/1991 Zb. Súd prvej inštancie s poukazom na skutočnosť, že žalobcovia v tomto konaní tvrdili existenciu svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom tzv. reštitučného konania (netvrdili, že by oni alebo ich právni predchodcovia boli vlastníkmi nehnuteľností pred vykonaním reštitučného konania, ani že by ich neskôr nadobudli na základe určitého právneho úkonu alebo právnej skutočnosti od reštituenta), mal za to, že pre úspech v tomto spore by museli preukázať, že to boli práve oni alebo ich právni predchodcovia, komu mali byť nehnuteľnosti vydané na základe rozhodnutí podľa § 9 ods. 2 (ods. 3) zákona č. 229/1991 Zb., resp. že im boli vydané. Skonštatoval, že žalobcovia nepreukázali ani to, že by si právo na vydanie nehnuteľností riadne uplatnili a už vôbec nie to, že by im boli akékoľvek nehnuteľnosti vydané. S poukazom na rozhodnutia č. XXXX/XX-X-L. zo dňa 10.8.1998, č. XXXX/XX-X-L. zo dňa 15.10.1998 a č. XXXX/XX-X/Hr/XXX/XX zo dňa 26.4.1999 uviedol, že Okresný úrad Bratislava A., odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rozhodol vo veci oprávnenej osoby: Urbárska spoločnosť „pozem. spol.“ Bratislava - W., M. X, zastúpenej spoločným zástupcom M. N. - predsedom združenia urbárikov, pričom menovitý zoznam urbárikov - s vyčíslením ich podielu tvoril prílohu č. 1, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia. Zhrnul, že z dikcie predmetných rozhodnutí nie je možné spoľahlivo vyvodiť, že oprávnenými osobami, ktorým boli predmetné nehnuteľnosti skutočne vydané, sú práve žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia. Súd prvej inštancie poznamenal, že predmetné správne akty neboli nikdy revidované na základe akýchkoľvek opravných prostriedkov a príslušný katastrálny orgán ich považoval za zápisu schopné verejné listiny. Uviedol, že žalobcovia nepodporili svoje skutkové tvrdenia inými dôkazmi, najmä dôkazmi o tom, že si podľa § 9 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. v spojení s § 37 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb. určili spoločného zástupcu a tento v ich mene uplatnil právo na vydanie

nehnutelností alebo na tieto právne úkony splnomocnili určitú osobu. Pokiaľ žalobcovia odvodzovali svoje vlastnícke právo od toho, že žalovaný nemal byť oprávnenou osobou podľa § 4 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb., teda nemal byť ani účastníkom konania, súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že práve žalobcovia (resp. ich právni predchodcovia) mali v konaní preukázať, že boli účastníkmi správnych konaní, v ktorých boli vydané rozhodnutia č. XXXX/XX-X-L. H. Q. XX.X.XXXX, Č.. XXXX/XX-X-L. H. Q. XX.XX.XXXX X. Č.. XXXX/XX-X/Hr/XXX/XX zo dňa 26.4.1999. Dodal, že žiaden dôkaz na preukázanie svojho účasti v správnych konaniach žalobcovia nenavrhli. Súd prvej inštancie zároveň zdôraznil, že aj keby žalovaný nebol, resp. nemal byť účastníkom predmetných správnych konaní, neznamenalo by to bez ďalšieho, že účastníkom boli žalobcovia (ich právni predchodcovia). Spochybňovalo by to len existenciu vlastníckeho práva žalovaného, nepreukazovalo by to však vlastnícke právo žalobcov.

10. K námietke žalobcov, ktorí poukazovali na rozhodnutie Okresného úradu Bratislava V, odbor katastrálny, č. XX/XX/R zo dňa 19.6.2001, právoplatného dňa 20.6.2001, súd prvej inštancie uviedol, že okresný úrad rozhodol z vlastného podnetu podľa § 59 ods. 1 písm. a) a ods. 5 katastrálneho zákona o oprave chybných údajov katastra nehnuteľností na LV č. XXX, katastrálne územie W.. V časti B listu vlastníctva bol zrušený zápis vlastníkov pod č. 1 - 73 a namiesto nich bol zapísaný ako vlastník žalovaný. Do poznámky v časti C listu vlastníctva boli zapísaní podielníci dovtedy zapísaní v časti B pod č. 1 - 73 ako vlastníci. Poznamenal, že uvedenému rozhodnutiu predchádzal postup Okresného úradu Bratislava V, odbor katastrálny, ktorému bola dňa 10.5.1999 doručená žiadosť žalovaného pod číslom konania H. - XXX/XX o zapísanie urbárskych podielov jednotlivých členov do časti C listu vlastníctva určenej na zápis poznámok podľa priloženého zoznamu členov urbárskej spoločnosti. Na základe tejto žiadosti boli do poznámky, ale ako vlastníci, zapísaní členovia urbárskej spoločnosti s uvedením veľkosti ich spoluvlastníckych podielov. Rozhodnutím č. XX/XX/R zo dňa 19.6.2001 teda došlo len k obnoveniu stavu pred zápisom záznamu pod číslom konania H. - XXX/XX. Zhrnul, že pred vykonaním tohto zápisu (H. - XXX/XX) neboli žalobcovia, ani ich právni predchodcovia, resp. členovia žalovaného, evidovaní v časti B listu vlastníctva ako vlastníci a teda rozhodnutím č. XX/XX/R zo dňa 19.6.2001 nedošlo k odňatiu vlastníckeho práva žalobcov; a ani rozhodnutie č. XX/XX/R časovo predchádzajúce zápis členov žalovaného na liste vlastníctva ako vlastníkov pod číslom konania H. - XXX/XX nepreukazovalo nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam členmi žalovaného ako pozemkového spoločenstva. K námietkam žalobcov týkajúcich sa väd uvedeného rozhodnutia, resp. príslušného správneho konania, súd prvej inštancie opätovne uviedol, že nemá právomoc skúmať správnosť administratívnoprávnych aktov, dodal však, že ani prípadná nesprávnosť tohto rozhodnutia by objektívne nezakladala existenciu vlastníckeho práva žalobcov.

11. K argumentácii žalobcov ohľadom rozporov medzi zakladajúcimi dokumentami žalovaného ako aj skutočnosťou, týkajúcou sa zákonnej úpravy pozemkových spoločenstiev a stavom žalovaného a napokon aj k spochybňovaniu právnej subjektivity žalovaného ako takej, súd prvej inštancie uviedol, že tieto okolnosti nemali žiaden súvis s prejednávanou vecou. Zdôraznil, že v danom konaní zaťažovala žalobcov povinnosť pozitívne preukázať existenciu svojho vlastníckeho práva, nie preukázať neexistenciu vlastníckeho práva žalovaného, alebo hoci aj neexistenciu žalovaného ako takého. Zároveň však s poukazom na § 7 ods. 1 zákona o pozemkových spoločenstvách dodal, že nemal za preukázané, že by žalovaný ako subjekt práv a povinností neexistoval, nakoľko v konaní nebolo preukázané, že by došlo k výmazu žalovaného z registra pozemkových spoločenstiev vedeného okresným úradom. Ďalej uviedol, že v neprospech existencie vlastníckeho práva žalobcov svedčila aj skutočnosť, že ak by sa aj žalovaný nestal vlastníkom predmetných nehnuteľností na základe vyššie špecifikovaných rozhodnutí okresného úradu a ich zápisu do katastra nehnuteľností, vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam by vydržal. V tejto súvislosti poznamenal, že žalobcovia správne argumentovali, že omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti alebo nedokonalnej znalosti celkom jednoznačného a zrozumiteľného ustanovenia zákona je právny omyl neospravedliteľný (k tomu pozri napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 97/2009, 4 Cdo 283/2009, 5 Cdo 30/2010, 3 MCdo 7/2010, 3 MCdo 8/2010 a 6 MCdo 5/2010). Neznalosť jasného, zrozumiteľného a nesporného ustanovenia zákona neospravedlňuje - pri zachovaní obvyklej opatrnosti sa totiž predpokladá, že každý sa oboznámi so zákonnou úpravou právneho úkonu, ktorý má v úmysle urobiť (NS SR, sp. zn. 4 Cdo 283/2009). Uviedol, že pokiaľ sa však žalovaný skutočne mýlil v otázke existencie svojho vlastníckeho práva, tento jeho omyl nemožno hodnotiť ako neznalosť celkom jednoznačného a zrozumiteľného ustanovenia zákona. Žalovaný odvodzoval svoje vlastnícke právo od rozhodnutí správnych orgánov vydaných v rokoch 1997 až 1999, ktoré boli následne podkladom pre zápis v katastri nehnuteľností, a výsledkom rozhodovacej činnosti správnych orgánov bolo vydanie nehnuteľností žalovanému. Žalovaný preto mohol mať oprávnenú dobrú vieru, že správne orgány v jeho prípade postupovali v súlade so zákonom, pričom ich rozhodnutia nadobudli právoplatnosť a počas plynutia vydržacej doby, ani neskôr,

neboli zrušené. Kontinuita zápisu žalovaného v katastri bola podľa súdu prvej inštancie prerušená len v rokoch 1999 až 2001, v roku 2001 však Okresný úrad Bratislava V, katastrálny odbor, vydal rozhodnutie o oprave chybných údajov katastra nehnuteľností, ktorým zápis žalobcu ako vlastníka v katastri nehnuteľností obnovil. V konaní nebola preukázaná žiadna skutočnosť, ktorá by objektívne mohla spochybniť existenciu dobrej viery žalovaného v období rokov 2001 až 2011, v tomto období pritom uplynula celá vydržacia doba. Zhrnul, že iné okolnosti, ktoré by mohli narušiť dobrú vieru žalovaného z výsledkov dokazovania nevyplývajú, pričom zdôraznil, že civilné sporové konanie sa spravuje zásadou formálnej pravdy. Žalovaný teda úspešne uplatnil aj procesnú obranu spočívajúcu vo vznesení hmotnoprávnej námietky vydržania vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam.

12. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie žalobu pre neunesenie dôkazného bremena žalobcami zamietol.

13. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že v spore úspešnému žalovanému priznal plnú náhradu trov konania voči žalobcom 1/ - 4/, o výške ktorej si vyhradil rozhodnúť po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

14. Proti uvedenému rozsudku podali žalobcovia 1/ - 4/ v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/ a h/ C.s.p. a žiadali, aby odvolací súd postupom podľa § 388 C.s.p. zmenil napadnutý rozsudok v časti výrokov II. a III. tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a žalovaného zaviazhe k náhrade trov prvoinštančného aj odvolacieho konania (odvolaním teda napadli výrok vo veci samej a súvisiaci výrok o trovách konania). Namietali, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je rozporné s právnou úpravou; súdom zistený skutkový stav je v rozpore s dôkazmi, ktoré vykonal; jeho závery sú nepreskúmateľné a nesúladne s princípom „iura novit curia“. Konštatovanie súdu prvej inštancie, že v konaní nemal preukázané, že na základe rozhodnutí Okresného úradu Bratislava V, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva č. XXXX/XX-D. H. XX.XX.XXXX, Č.. XXXX/XX-X-L. H. XX.XX.XXXX, Č.. XXXX/XX-X-L. H. XX.XX.XXXX X. Č.. XXXX/XX-X/Hr/XXX/XX z 26.04.1999, právni predchodcovia žalobcov 1/ - 4/ nadobudli v reštitučných konaniach vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, považovali za nesprávne. Uviedli, že v odôvodnení týchto rozhodnutí je explicitne stanovené, že oprávnené osoby uvedené v zozname si uplatnili v zastúpení Urbárskou spoločnosťou „pozem. spol.“ Bratislava - W. alebo Urbárskou spoločnosťou Bratislava - W., zastúpenej predsedom M. N. nárok na vydanie nehnuteľností podľa zákona. Oprávneným osobám uvedeným v menovitom zozname urbárikov sa priznalo vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Zdôraznili, že sa v konaní domáhali určenia vlastníckeho práva na základe zákona č. 229/1991 Zb., pričom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. boli oprávnenými osobami, ktorým mohli byť vydané nehnuteľnosti výlučne fyzické osoby. Zdôraznili, že členovia pozemkového spoločenstva, resp. ich právni nástupcovia sa na základe § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 229/1991 Zb. ex lege zmenili z užívateľov na vlastníkov spoločnej nehnuteľnosti, čo znamená, že sa považovali za oprávnené osoby v reštitučnom konaní. Naopak, pozemkové spoločenstvo ako právnická osoba bolo vylúčené z uplatňovania nárokov v reštitučnom konaní. Namietali aj odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie obsiahnuté v bode 47/, tvrdili tiež, že osoba, ktorej mali byť vydané sporné rozhodnutia nie je žalovaný, ale iný subjekt. Uviedli, že Urbárska spoločnosť „pozem. spol.“ Bratislava - W. vznikol až na základe rozhodnutia Okresného úradu Bratislava A., č. XXXX/XX-L. z 22.7.1998, právoplatného dňa 21.10.1998. Právnym predchodcom bola Urbárska spoločnosť Bratislava - W. ako občianske združenie, ktoré však rovnako zastupovalo oprávnené osoby v reštitučných konaniach. Podľa žalobcov, súd prvej inštancie nemal dôvod, ani možnosť posudzovať otázku, ktorá bola predmetom reštitučných konaní inak ako správny orgán, nakoľko z predmetných rozhodnutí je zrejmé, že vlastníkami predmetných nehnuteľností sa stali právni predchodcovia žalobcov 1/ - 4/ a nie žalovaný. Znamená to, že žalovaný a ani iná osoba sa na základe predmetných rozhodnutí nikdy vlastníkom týchto pozemkových nehnuteľností nestal a ani stať nemohol. Žalobcovia v odvolaní položili otázku prečo by sa nemohli stať vlastníkami sporných nehnuteľností v reštitučných konaniach, a z akého dôvodu by mal zostať týmto vlastníkom Poľnohospodárske družstvo Q. a Hlavné mesto SR Bratislava a preto túto pasáž odôvodnenia napadnutého rozsudku považujú za arbitrárnu. Za nepochopiteľné považovali aj konštatovanie obsiahnuté v bode 45/ napadnutého rozhodnutia, v ktorom súd prvej uviedol, že k vydaniu nehnuteľností v reštitučnom konaní nedochádzalo ex lege, na druhej strane v bode 46/ konštatuje, že žalobcovia mali uvádzať, že títo sa mali stať vlastníkami ex lege. Žalobcovia ďalej argumentovali tým, že v konaní uvádzali, že „W. združenie pre pasenie“ bolo vlastníkom dotknutých nehnuteľností a že ich predkovia boli podielníkmi v tomto združení, a tiež tvrdili, že W. združenie pre pasenie, ktorému boli dotknuté pozemky odňaté, je právnym predchodcom žalobcov, a to na základe ust. § 37 ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb., prostredníctvom ktorého boli v slovenskom právnom poriadku zo zákona zmenené užívacie podiely členov pozemkových

spoločenstiev na spoluvlastnícke podiely na spoločnej nehnuteľnosti. Žalobcovia však nikdy netvrdili, že na vydanie nehnuteľností ich právnym predchodcom neboli potrebné úkony zo strany správnych orgánov a právnych predchodcov žalobcov 1/-4/ podľa § 9 ods. 2, resp. 4 zákona č. 229/1991 Zb. Namietali právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, ktoré je v rozpore s právnou úvahou platnou a účinnou v čase ich vydania a nesprávne vyhodnotenie dôkazov. Žalobcom nebolo zrejme, z akého dôvodu sa súd prvej inštancie priklonil k záveru, že reštitučné rozhodnutia je potrebné vyhodnotiť *contra legem* a nie *praeter legem*. Podľa žalobcov, aj právne posúdenie súdom prvej inštancie týkajúce sa argumentácie v prospech vydržania vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam žalovaným na ich úkor sú v rozpore s platnou právnou úpravou, ako aj konštantnou judikatúrou. Ak mal súd prvej inštancie pochybnosti o tom, či boli účastníkmi reštitučného konania ich právni predchodcovia alebo len žalovaný, a posudzuje to z rozhodnutí správnych orgánov vydaných v reštitučnom konaní, nie je zrejme, prečo sa pri hodnotení týchto reštitučných rozhodnutí priklonil k záveru, že je nutné vyhodnotiť ich tak, aby odporovali zákonu a nie tak, aby boli so zákonom súladné. Ak totiž nebolo podľa zákona možné vydať nehnuteľnosť právnickým osobám, ale len fyzickým osobám, zároveň mal súd pochybnosti o tom, či sú tieto rozhodnutia formulované precízne, ja absolútne nedôvodné, aby favorizoval výklad predmetných rozhodnutí tak, aby boli v rozpore so zákonom. Postup súdu prvej inštancie v tomto smere je nepochopiteľný, keď v prípade ak podľa neho možno na správny akt nazerať dvoma spôsobmi, favorizuje výklad „*contra legem*“ a nie „*praeter legem*“. Uvedený postup súdu je zarážajúci aj s ohľadom na skutočnosť, že v jednotlivých rozhodnutiach je výslovne konštatované, že oprávnené osoby si uplatnili v zastúpení žalovaným resp. predsedom združenia žalovaného M. N. nárok na vydanie nehnuteľnosti. Dodali, že nemali dôvod dokazovať, že to boli oni, ktorým boli predmetné nehnuteľnosti vydané, keď menovitý zoznam urbárikov - oprávnených osôb s vyčíslením ich podielu predstavoval neoddeliteľnú súčasť výroku reštitučných rozhodnutí. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia vytvára alternatívny skutkový stav, ktorý vyvodzuje z dôkazov, z ktorých však vyplývajú úplne iné skutočnosti. Žalobcovia majú za to, že celkom jednoznačne preukázali, že žalovaný sa nemohol na základe reštitučných rozhodnutí stať vlastníkom sporných nehnuteľností, ale aj to, že sa týmito vlastníkmi stali ich právni predchodcovia a že od nich tieto nadobudli žalobcovia 1/ - 4/, ktorí tak majú v konaní aktívnu vecnú legitímáciu. Pokiaľ išlo o záver súdu prvej inštancie týkajúci sa vydržania predmetných nehnuteľností, žalobcovia namietali, že žalovaný nebol a ani nemohol byť dobromyseľný v tom, že mu sporné nehnuteľnosti patria. S poukazom na § 15 ods. 1 zákona č. 181/1995 Z.z. dôvodili, že sporné nehnuteľnosti nemohli byť a ani nie sú pre žalovaného spôsobilým predmetom vydržania a zároveň je vylúčené, vzhľadom na stanovky pozemkového spoločenstva a zmluvu, na základe ktorej bol žalovaný založený, aby bol dobromyseľným držiteľom sporných nehnuteľností. Ak žalovaný združuje vlastníkov (spoluvlastníkov) pozemkového spoločenstva, je vylúčené, aby sa mohol stať dobromyseľným vo vzťahu k tomu, že mu tieto nehnuteľnosti patria. Spoločná nehnuteľnosť je logicky nespôsobilým predmetom vydržania pre pozemkové spoločenstvo, nakoľko toto združuje jej vlastníkov. Dodali, že žalovaný mohol vydržať iba také nehnuteľnosti, ktoré nepredstavovali právny základ pre jeho založenie a vznik, pričom aj podľa neskoršej právnej úpravy, podľa zákona č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov, nie je možné, aby žalovaný mohol byť vo vzťahu k držbe sporných nehnuteľností dobromyseľný, keďže je vylúčené, aby pozemkové spoločenstvo bolo vlastníkom spoločnej nehnuteľnosti. Namietali aj odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v bode 51/, nakoľko právna úprava zákonov o pozemkových spoločenstvách bola a je jednoznačná v tom smere, že pre založenie pozemkového spoločenstva sa vyžadovalo a aj naďalej vyžaduje, aby spoločenstvo založili iba osoby, ktoré sú vlastníkmi nehnuteľností, resp. spoluvlastníkmi spoločných nehnuteľností. Záverom žalobcovia namietali, že súd prvej inštancie takúto, po skutkovej aj právnej stránke, komplikovanú vec, rozhodol na prvom pojednávaní, nepripustil žiadne dôkazy na preukázanie tvrdení žalobcov 1/ - 4/, v rozsudku vyhodnotil za sporné skutočnosti, ktoré žalovaný nenamietal, resp. nerozporoval, čím spôsobil vadu konania a zároveň im znemožnil preukázať tieto sporné skutočnosti (napr. právne nástupníctvo po osobách, ktorým boli sporné nehnuteľnosti vydané), čo bola jeho povinnosť.

15. Žalovaný vo vyjadrení sa k odvolaniu žalobcov 1/ - 4/ navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že žalobcovia v podanom odvolaní neuvádzali iné skutočnosti ako tie prezentované počas konania. Žalobcovia v konaní nepreukázali, že žalovaný nie je vlastníkom nehnuteľností, resp. v konaní nebol produkovaný dôkaz, z ktorého by bolo možné vyvodiť ich vlastníctvo dotknutých nehnuteľností. Pokiaľ žalobcovia spochybňovali správnosť reštitučných rozhodnutí, na základe ktorých žalovaný nadobudol uvedené nehnuteľnosti, nepodali voči nim nepodali opravný prostriedok v rámci zákonnej lehoty v čase ich vydania, rovnako nepodali ani správnu žalobu na preskúmanie uvedených rozhodnutí. Rozhodnutia vydané v rámci reštitučných konaní ako vecne

správne a zákonné nadobudli právoplatnosť a zmena vlastníctva dotknutých nehnuteľností musela byť zaznamenaná do katastra nehnuteľností.

16. Žalobcovia v replike na vyjadrenie žalovaného zotrvali na svojej argumentácii uvedenej v podanom odvolaní.

17. Žalovaný v duplike poukázal na svoje predchádzajúce vyjadrenia k odvolaniu žalobcov z 08.04.2022 a na všetky ďalšie písomné podania žalovaného vrátane prednesov na pojednávaní a záverečnú reč z pojednávania z 11.01.2022. Opätovne zdôraznil, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny a preto ho navrhol ako vecne správny potvrdiť.

18. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (378 ods. 1, § 379, § 380 ods. 1 C.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov nie je možné priznať úspech.

19. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (v znení účinnom ku dňu 12.12.1997), nárok uplatni oprávnená osoba na okresnom úrade a zároveň vyzve povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti. Povinná osoba uzavrie s oprávnenou osobou do 60 dní od podania výzvy dohodu o vydaní nehnuteľnosti. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb., dohoda podlieha schváleniu pozemkovým úradom formou rozhodnutia vydaného v správnom konaní; Podľa ods. 4 ak k dohode podľa odseku 1(nedôjde, rozhodne o vlastníctve oprávnenej osoby k nehnuteľnosti pozemkový úrad. Podľa ods. 6 proti rozhodnutiu pozemkového úradu podľa odsekov 4/ a 5 možno podať opravný prostriedok na súd.

20. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb., oprávnenou osobou je štátny občan Slovenskej republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb., ak osoba, ktorej nehnuteľnosť prešla v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v § 6 zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami, pokiaľ sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky a majú trvalý pobyt na jej území, fyzické osoby v tomto poradí: a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený pri dedičskom konaní, ktorý nadobudol celé dedičstvo, b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol vlastníctvo, ale iba v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti nehnuteľnosti, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený iba k tejto časti nehnuteľnosti, c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti, d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1, e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými jeho deti.

21. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb., oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku: odňatia bez náhrady postupom podľa zákona SNR č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných útvarov (písm. d/); odňatia bez náhrady postupom podľa zákona SNR č. 2/1958 Zb. SNR o úprave pomerov a obhospodarovaní spoločne užívaných lesov bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných útvarov (písm. e/).

22. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že už prejednával svojim charakterom, príbuzné súdne spory. Prv išlo o skutkovo a právne podobný spor vedený na bývalom Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 50C 249/2012-454, v ktorom sa urbárici K. I., A. M., X. C., B. S. a (už zosnulý) R. O. vo vzťahu k identickým nehnuteľnostiam domáhali voči žalovanému (Urbárska spoločnosť „pozem. spol“ Bratislava W.) určenia, že všetkých 80 urbárikov - v žalobnom petite označených menom a priezviskom - sú ich vlastníckymi v špecifikovanom podiele. Prvoinštančný súd v konaní skutkovo zistil, že žiadosťou zo dňa 15.12.1992 si Urbárska spoločnosť Bratislava - W., M. X, uplatnila nárok na vydanie nehnuteľností v súlade s § 9 zákona č. 229/1991 Zb., ktoré z dôvodu uvedeného v § 6 písm. d/, e/ prešli na štát. V žiadosti bolo uvedené, že pôvodným vlastníkom pozemkov bola „Urbárska spoločnosť W., U., Č.“, pričom oprávnené osoby sú uvedené v priloženom zozname urbárnych listov zastúpené M. N.. Urbárska spoločnosť bola zaregistrovaná na MV SR dňa 14.12.1992 pod č. P.-XXX/XX-XXXX. Súd prvej inštancie žalobu zamietol so záverom, že žalobcovia v konaní nepredložili dôkazy, na základe ktorých by mohol konštatovať splnenie zákonných podmienok pre vydanie nehnuteľností, ktoré im boli odňaté bez náhrady postupom podľa zákona č. 81/1949 Sb.n.NR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a obdobných právnych útvarov a určiť, že sú vlastníckymi resp. spoluvlastníkmi dotknutých nehnuteľností, zohľadniac, že nimi predložené PK vložky č. XX X.

XXX nepreukazujú zákonné predpoklady pre vydanie nehnuteľnosti podľa zákona č. 221/19091 Zb., ako aj okolnosť, že v prípade žalobkyne 1/ bolo preukázané, že darovacou zmluvou bol na ňu prevedený členský podiel a členské právo v urbárskej spoločnosti, nie podiel na nehnuteľnostiach zapísaný na LV č. XXX. Krajský súd v Bratislave v potvrdzujúcom rozsudku č.k. 4Co 163/2015-508 zo dňa 14.10.2015 skonštatoval, že „pre konanie o žalobe o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na podklade tvrdenia naplnenia zákonných predpokladov vyplývajúcich zo zákona č. 229/1991 Zb. pre navrhovateľov znamená uniesť dôkazné bremeno týkajúce sa splnenia zákonných podmienok, t.j. preukázania, že sú oprávnenými osobami z dôvodu, že ich predkom ako vlastníkom boli pozemky pred rokom 1948 odňaté. Navrhovatelia svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti dokazovali tým, že odporca ako právnická osoba nie je spôsobilá byť osobou oprávnenou, ako aj listinnými dôkazmi - rozhodnutiami Okresného úradu v Bratislave, ktoré tvrdenia však pre unesenie dôkazného bremena o spoluvlastníckom práve k nehnuteľnostiam neboli postačujúce, keďže pre rozhodnutie o určení vlastníckeho práva majúceho vecnoprávny charakter a pôsobiaceho proti všetkým je nutnosťou unesenia dôkazného bremena o vlastníckom práve navrhovateľa. Súd prvého stupňa správne vyhodnotil, že navrhovatelia k ich tvrdeniu žiaden relevantný dôkaz nepredložili, keď vymedzenie oprávnenej osoby v súvisiacich správnych aktoch Okresného úradu v Bratislave vo výrokoch týchto rozhodnutí, ktorým je súd s poukazom na § 135 O.s.p. viazaný, nebolo v ich prospech jednoznačné a títo svoje tvrdenie o tom, že sú oprávnenými osobami ďalšími dôkazmi nepodporili. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa, že navrhovateľmi predložené dôkazy - PK vložky č. 35 a 307 nepreukazujú zákonné predpoklady pre vydanie nehnuteľnosti podľa zákona č. 221/1991 Zb., teda že ich právni predchodcovia boli vlastníkmí nehnuteľností, ku ktorým by im bolo vlastníctvo podľa zákona č. 81/1949 Zb. odňaté a darovacia zmluva predložená navrhovateľkou 1/ preukazuje darovanie členského podielu a členských práv v urbárskej spoločnosti. Splnenie zákonných podmienok nepreukazujú ani listinné dôkazy - identifikácia parciel zo dňa 1.4.1993 nevzťahujúca sa k vlastníckym vzťahom pred roka 1948, ani listinné dôkazy - oznámenie katastrálnemu úradu v Bratislave zo dňa 7.4.2006 a jeho Prikaz na vykonanie opravy na LV č. XXX k.ú. W. zo dňa 4.8.2006, podľa ktorých boli navrhovatelia len informovaní riešiť zápis ich vlastníckeho práva cestou súdnej žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, avšak unesenie dôkazného bremena v občianskom sporovom konaní nezakladajú, ako ani Informácia Obvodného pozemkového úradu v Bratislave zo dňa 21.3.2005 a 25.5.2007 o tom, že k podielom z urbárskeho majetku sa viedli reštitučné konania proti poľnohospodárskemu družstvu ako povinnej osobe, keďže na ňu na základe zákona č. 81/1949 Zb. prešiel pasienkový majetok, hoci malo ísť o reštitučné konania samostatné. Všetky tieto dôkazy nie sú dôkazmi priamo preukazujúcimi oprávnenosť navrhovateľov v zmysle reštitučného zákona, na základe vykonania ktorých, pri akceptovaní prejednávanej zásady a zásady kontradiktórnosti občianskeho súdneho konania, by mohol súd dôjsť k jednoznačnému záveru o spoluvlastníckom práve navrhovateľov k dotknutým nehnuteľnostiam. Zhrnúc právny záver vyplývajúci z citovaného rozhodnutia, žalobcovia neboli v spore úspešní, nakoľko bez pochybností nepreukázali, že by boli oprávnenými osobami podľa zákona č. 229/1991 Zb. na základe samostatných reštitučných konaní, a rovnako nepreukázali, že sú bez všetkých pochybností spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností. Ďalej išlo o konanie vedené na bývalom Okresnom súde Bratislava A. pod sp. zn. 41C/246/2012-643, v ktorom sa žalobcovia K. I., A. M., X. C., B. S. a (už zosnulý) R. O. domáhali voči žalovaným 1/ M. N. a 2/ Urbárska spoločnosť „pozem. spol.“ Bratislava - W. určenia neplatnosti zámennej zmluvy zo dňa 27.7.2008, ktorej vklad bol povolený Správou katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu rozhodnutím č. A.-XXXX/XX H. XX.X.XXXX a ďalej určenia, že žalovaný 2/ je výlučným vlastníkom pozemkov par. č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX/X, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXX/XX, XXX/X, XXX/X, XXX/XX, XXX/X, XXX/XX, XXX/X, XXX/XX, XXX, XXXX, XXXX X. XXXX v kat. území W.. Žaloba bola súdom prvej inštancie zamietnutá z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na navrhovanom určení a tiež z dôvodu, že žalobcovia nepreukázali, že by namietaná zámena pozemkov bola v rámci orgánov žalovaného 2/ prerokovaná a schválená v rozpore s internými predpismi (stanovami) a v rozpore so zákonom č. 181/1995 Z.z. o pozemkových spoločenstvách. Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 6Co 45/2020 zo dňa 30.09.2022 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

23. Na doplnenie vecnej správnosti zamietajúceho výroku rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že v prípade urbáru ako pozemkového spoločenstva ide o spoločný majetok spoločenstva, z ktorého dôvodu jeho členovia (urbárnici) majú legitímne právo rozhodovať o ňom spôsobom upraveným v zákone o pozemkových spoločenstvách a v stanovách ako internom predpise spoločenstva. Pokiaľ ide o pozemkové spoločenstvá (urbáre) všeobecne, jedná sa o osobitný druh podielového spoluvlastníctva, ktorého odlišnosť spočíva v tom, že predmetom spoluvlastníctva nie je jeden konkrétny pozemok, ale všetky pozemky tvoriace tzv. „spoločnú nehnuteľnosť“ (urbariát). Urbárnik, ako vlastník podielu na urbárskej pôde, nemôže previesť svoj podiel k jednému konkrétnemu pozemku, ale môže previesť len

podiel na „spoločnej nehnuteľnosti“, t.j. na všetkých pozemkoch tvoriacich urbár, resp. previesť svoj členský podiel (členské právo), avšak v súlade so zákonom a stanovami spoločenstva. Urbárnici tak majú práva vyjadrené svojim vlastníckym podielom k spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti. Pri urbárskom práve nejde len o uplatňovanie súčasných predpisov, ale je nevyhnuté pochopenie daných inštitútov v historických súvislostiach (viď náleží ÚS SR z 2.7.2013, sp. zn. III. ÚS 194/2012), konkrétne ide o X. zákonný článok z roku 1913 o nedielných spoločných pastvinách sankcionovaný 7. apríla 1913 a uverejnený v krajinskej zbierke zákonov 12. apríla 1913 a nariadenie ministra orby čí. XXXX z roku 1914 o uvedení v život a prevedení zákonného článku z roku 1913 o nedielných spoločných pasienkoch, ktorý uložil „ podielníkom (spoluvlastníkom) nedielných spoločných pastvín bývalých urbarialistov a komposesorátov povinnosť pretvoriť sa na spoločenstvo za účelom správy vecí vyplývajúcich zo spolumajiteľstva. Spoločné pastviny bývalých urbarialistov a komposesorov sa podrobujú tejto úprave aj vtedy, keď vlastníci ustanovili také pravidlá na spravovanie vecí vyplývajúcich zo spoločnosti, v ktorých celok spoluvlastníkov je pomenovaný ako právna osoba, po prípade podľa ktorých vlastníctvo spoločnej pastviny prislúcha celku spoluvlastníkov ako takému“. Pojem „spoločná nehnuteľnosť“, nie je explicitne definovaný ani v právnom poriadku SR, avšak z účelu a zmyslu Zákona o pozemkovom spoločenstve možno vyvodiť, že zákonodarca pri kreovaní a používaní tohto pojmu v samotnom texte zákona mal na mysli majetkový substrát pozemkového spoločenstva a nie každý jednotlivý pozemok identifikovaný pod konkrétnym parcelným číslom (pozri aj Nález ÚS SR z 5.10.2010, sp. zn. III. ÚS 154/2010).

24. Z obsahu spisového materiálu (vr. pripojeného spisu sp. zn. 50C/249/2012) je zrejmé, že spoločné nehnuteľnosti bývalých urbárikov a komposesorátov, ktoré upravoval zákon č. X/1913, resp. spoločné nehnuteľnosti pasienkových spoločenstiev zriadených podľa zák. č. X/1913, prešli zákonom č. 81/1949 Sb.n.SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných útvarov na jednotné roľnícke družstvá zriadené podľa zákona č. 69/1949 Sb. Obdobne tomu tak bolo aj na podklade zákona č. 2/1958 Sb.n.SNR o úprave pomerov a obhospodarovaní spoločne užívaných lesov bývalých urbarialistov, komposesorátov a podobných útvarov pokiaľ išlo o spoločné lesy, ktoré musel urbariát odovzdať krajskej správe lesov. Po zásadných spoločenských zmenách podal dňa 15.12.1992 právny predchodca žalovaného Urbárska spoločnosť S. - W., M. X ako oprávnená osoba pozemkovému úradu v zmysle zákona Federálneho zhromaždenia ČSFR č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku žiadosť o vydanie nehnuteľností, pričom v žiadosti uviedol, že pôvodným vlastníkom pozemkov bola Urbárska spoločnosť W., U., Č.. Rozhodnutiami Okresného úradu Bratislava V zo dňa 12.12.1997, 15.10.1998 a 26.4.1999 boli predmetné nehnuteľnosti vydané právnomu predchodcovi žalovaného Urbárska spoločnosť S.-W. ako oprávnenej osobe a následne bol žalovaný zapísaný ako ich vlastníci do príslušného listu vlastníctva (viď LV č. XXX, katastrálne územie W. zo dňa 13.2.1998, zo dňa 11.1.1999 a zo dňa 14.6.2018).

25. Pokiaľ ide o prejednávanú vec, odvolací súd je názoru, že vydaním sporných pozemkov urbárskej spoločnosti reštitučnými rozhodnutiami, jeho členovia (urbárnici) nadobudli podiel na tomto majetku (vydaných pozemkoch), čo je zrejmé aj z príslušných listov vlastníctva. Ide však o špecifické určenie spoluvlastníckeho podielu na všetkých vydávaných nehnuteľnostiach spolu, ktoré však individuálne (z pohľadu každého jednotlivého urbárika) nie je vykonateľné. Okolnosť, že Okresný úrad Bratislava A., katastrálny odbor, rozhodnutím zo dňa 19.6.2001 č. XX/XX/R rozhodol spôsobom, ktorým „opravil chybné údaje katastra na LV č. XXX v časti B - Vlastník (ktoré tam v krátkom období boli takto zapísané, poznámka odvolacieho súdu) a zrušil zápis vlastníkov pod č. 1-73 a opäť zapísal ako vlastníka Urbárska spoločnosť „pozemk.spol“ M. X S. - W. v celosti, pričom do „Poznámky“ zapísal podielníkov doteraz zapísaných v LV č. XXX pod č. 1-73 ako vlastníkov“, odvolávajúc sa na vyššie zmieňované reštitučné rozhodnutia pozemkového úradu, sám o sebe úspech tejto určovacej žaloby nezakladá. Žalobcovia by pre úspech v spore museli preukázať, že boli práve oni osobami oprávnenými podľa zákona č. 229/1991 Zb., teda že v ich prospech alebo v prospech ich právnych predchodcov boli pozemky v príslušných spoluvlastníckych podieloch zapísané v pozemkovej knihe. X. zákonný článok z roku 1913 o nedielných spoločných pastvinách pripúšťal totiž aj takú možnosť úpravy vlastníctva, že spoločné nehnuteľnosti (pastviny, lesy) bývalých P. X. I. boli ako „celok spoluvlastníkov pomenovaný ako právna osoba, resp. vlastníctvo spoločnej nehnuteľnosti (pastviny) prislúchal celku spoluvlastníkov ako takému“. A práve táto skutočnosť vyplýva z predložených listinných dôkazov na č.l. 54, 55, 56 pripojeného spisu zn. 50C 249/2012, keď vo výpise z pozemkovej knihy zo dňa X. Y.XXXX je uvedené „ v prospech W. združenia pre pasenie sa vkladá spoločná a nedeliteľná držba pastviny..., „nehnuteľnosť, ktorá prešla do majetku združenia v zmysle zákona X z roku 1913 je zaťažaná právom spoločného užívania....“. Vo výpise z pozemkovej knihy teda nie sú zmienky o jednotlivých žalobcoch

ako podielových spoluvlastníkov a výške ich podielov, resp. ich právnych predchodcov, ale o „právnej osobe“ W. združenie. Aj z týchto dôvodov žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam tak ako bola koncipovaná, nemohla podľa názoru odvolacieho súdu, obstáť.

26. Je potrebné zdôrazniť, že žalobcovia, ak mali byť v konaní o určenie vlastníctva úspešní, boli povinní preukázať opak skutočností vyplývajúcich z uvedených správnych rozhodnutí, tak ako to uviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd je toho názoru, že mimo rámec správneho súdnictva nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu, avšak súd vždy skúma, či sa jedná o správny akt, či je správny akt vydaný v medziach právomoci príslušného správneho orgánu a či je právoplatný alebo vykonateľný. V zmysle nálezu Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 24/2019 z 9. júna 2020, je civilné sporové konanie ovládané prejednacou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňou nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z prejednacej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha. Pokiaľ žalobcovia odvodzovali svoje vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam od tvrdenia, že žalovaný ako právnická osoba nie je oprávnenou osobou v zmysle zákona č. 229/1991 Zb., predmetné nehnuteľnosti mu nemali byť vydané ale práve naopak, vydané mali byť im ako podielovým spoluvlastníkom, táto argumentácia je bez ďalšieho nepostačujúca.

27. Za nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj námietku žalobcov, že súd prvej inštancie pochybil, keď vec rozhodol na prvom pojednávaní a nedal im tak možnosť predkladať ďalšie dôkazy na preukázanie ich vecnej legitímácie v spore. Odvolací súd zdôrazňuje, že civilné sporové konanie ovláda koncentračná zásada a teda bolo na žalobcoch už na prvom pojednávaní produkovať všetky relevantné skutkové tvrdenia a dôkazy. Nebolo totiž úlohou súdu prvej inštancie žalobcov nabádať, resp. navádzať na predloženie takých konkrétnych dôkazov, ktoré by im úspech v spore zabezpečili.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku (II. výrok) a v súvisiacom výroku o trovách konania (III. výrok) podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že v odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému priznal voči žalobcom 1/ - 4/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie do 60 dní po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

29. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

c/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

d/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

e/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/ (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).